

РІШЕННЯ № 24

Про звернення до Офісу Генерального прокурора та Ради прокурорів України щодо дотримання гарантій адвокатської діяльності

«07» червня 2024 року

м. Мукачєво

Рада адвокатів України, розглянувши звернення адвоката Отроша В.М. з доповненнями про порушення співробітниками Офісу Генерального прокурора та Ради прокурорів України гарантій адвокатської діяльності, взявши до уваги висновок Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ з окреслених у зверненні питань, встановила наступне.

Відповідно до викладеної у зверненні адвоката Отроша В.М. інформації та долучених до звернення документів, вбачається, що адвокат Отрош В.М., на підставі договорів про надання правничої допомоги у кримінальному провадженні № 42017020000000033 від 19.01.2017 року, – здійснює захист обвинуваченої Степанової О.С. (договір від 28.07.2021 року, строк дії до 28.07.2026 року) та здійснював захист обвинуваченої Шалапуди Н.П. (договір від 15.08.2022 року, строк дії до 31.12.2023 року, наразі у обвинуваченої Шалапуди Н.П. інший захисник). Клієнти згідно умов вказаних договорів надали добровільну згоду на використання адвокатом будь-якої інформації (у тому числі, що становить адвокатську таємницю), що була отримана/створена у ході надання клієнтам правничої допомоги для цілей захисту професійних прав та гарантій адвокатської діяльності адвоката Отроша В.М.

Зазначене кримінальне провадження наразі перебуває на розгляді Оболонського районного суду м. Києва, справа № 756/14096/18.

Також заявник інформує, що з грудня 2020 року підтримання державного обвинувачення у суді у вказаному кримінальному провадженні здійснює прокурор відділу Офісу Генерального прокурора Чумак Максим Олександрович (старший групи прокурорів).

З матеріалів, направлених адвокатом Отрошем В.М. вбачається, що адвокат в межах вищевказаних договорів про надання правничої допомоги заявляв клопотання в інтересах обвинувачених Степанової О.С. і Шалапуди Н.П., яке було задоволено ухвалою Оболонського районного суду м. Києва від 29.11.2022 року у справі

№ 756/14096/18 та надано тимчасовий доступ до документів, які містять охоронювану законом таємницю та знаходяться у володінні Державної судової адміністрації України, Державного підприємства «Інформаційні судові системи», Територіального управління Державної судової адміністрації України в Київській області та Обухівського районного суду Київської області, з можливістю ознайомитися з такими документами, зробити їх копії та вилучити копії таких документів.

Враховуючи що виконання тимчасового доступу не принесло результатів (вказані державні органи та установи не надали адвокату Отрошу В.М. документи щодо автоматизованої системи документообігу суду/КП «Д-3»), адвокат Отрош В.М. підготував клопотання про обшук у порядку ст. 166 КПК України, яке 03.08.2023 року було розглянуто і суд відмовив у його задоволенні.

Крім того, адвокат Отрош В.М. інформує, що 17.08.2023 року (після отримання від клієнтки Степанової О.С. доручення) направив адвокатський запит в інтересах клієнтки Степанової О.С. до Офісу Генерального прокурора, Дніпропетровської обласної прокуратури та Ради адвокатів Дніпропетровської області з метою отримання інформації щодо прокурора відділу ОГП Чумака М.О. та наголошує, що вказані адвокатські запити направлялись з єдиною метою, а саме використання отриманої інформації виключно для однієї процесуальної цілі – подачі обґрунтованої заяви про відвід прокурора Чумака М.О. як прокурора від участі у судовому розгляді кримінального провадження.

Приводом та підставами направлення вказаного адвокатського запиту заявник зазначає те, що у листопаді 2022 року стороною захисту отримана інформація, що колишній заступник Генерального прокурора Чумак Віктор Васильович пролобіював переведення прокурора Чумака М.О. з органів прокуратури Дніпропетровської області до Офісу Генерального прокурора, а також те, що Чумак М.О. можливо перебуває у родинних відносинах із Чумаком Віктором.

Крім того, в кінці березня 2023 року адвокату Отрошу В.М. з відкритих джерел, а саме з ЄРАУ, стало відомо, що у травні 2021 року Радою адвокатів Дніпропетровської області прокурору Чумаку М.О. видано свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Вказана інформація була донесена до клієнтів, з якими було попередньо узгоджено, що у випадку її підтвердження, вона може бути використана для процесуальної цілі – відводу прокурора Чумака М.О.

Додатково заявник зауважив, що він неодноразово у ході спілкування задавав прокурору Чумаку М.О. питання, які могли стати підставою для його відводу, а також неодноразово роз'яснював прокурору Чумаку М.О. про недопустимість створення ситуації, яка може загрожувати інтересам його клієнтів через адвокатський статус прокурора та відсутність повноважень на участь у кримінальному провадженні (мається на увазі зміна посади в ОГП та відсутність нової постанови про групи прокурорів у зв'язку із зміною посади).

Так, у органів прокуратури запитувалась інформація про проходження прокурором Чумаком М.О. публічної служби, а також інформація щодо його перебування у родинних відносинах або інших близьких зв'язках із колишнім заступником Генерального прокурора Чумаком Віктором Васильовичем (інформація не підтвердилась, а тому стороною захисту не використовувалась, у тому числі як підстава відводу прокурора).

У Ради адвокатів Дніпропетровської області запитувалась інформація про набуття прокурором Чумаком М.О. статусу адвоката. З відповіді ради стало відомо, що на підставі рішення Ради адвокатів Дніпропетровської області від 10.03.2020 року Чумак М.О. проходив стажування з 11.03.2020 року по 21.01.2021 року під керівництвом адвоката Кушніра В.В., 14.04.2021 року Радою адвокатів Дніпропетровської області прийнято рішення про видачу Чумаку М.О. свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, а 13.05.2021 року Чумак М.О. склав присягу адвоката, отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, подав заяви про внесення відомостей до ЄРАУ та про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Відповіді Дніпропетровської обласної прокуратури від 24.08.2023 року та Офісу Генерального прокурора від 06.09.2023 року підтверджують факт того, що у період участі у процедурі доступу до професії адвоката, Чумак М.О. проходив публічну службу в органах прокуратури на посадах прокурора.

25.10.2023 року, після отримання вказаної інформації, захисник Отрош В.М. подав у судовому засіданні письмову заяву про відвід прокурору Чумаку М.О. з підстави, передбаченої п. 3 ч. 1 ст. 77 КПК України – існування обставин, які викликають обґрунтовані сумніви в його неупередженості.

У подальшому, за результатами розгляду вказаної заяви про відвід прокурора, суд ухвалою від 25.10.2023 року відмовив у її задоволенні.

Водночас, прокурор відділу Офісу Генерального прокурора Чумак М.О. у вересні 2023 року звернувся до Ради прокурорів України з повідомленням про загрозу незалежності прокурора внаслідок дій адвоката Отроша В.М.

У жовтні 2023 року адвокат Отрош В.М. отримав лист Ради прокурорів України з проханням надати письмові пояснення по суті повідомлення прокурора Чумака М.О. До листа був долучений витяг з повідомлення прокурора Чумака М.О. про загрозу незалежності з боку адвоката Отроша В.М., де заявник вказав про незаконний вплив та тиск при здійсненні повноважень та недотримання меж обґрунтованої критики з боку адвоката Отроша В.М.

Зокрема, прокурор Чумак М.О. вказав, що він вважає незаконним впливом та порушенням меж обґрунтованої критики з боку адвоката Отроша В.М. те, що у ході судового розгляду адвокат систематично (30.12.2022, 03.02.2023, 25.05.2023, 31.07.2023, 03.08.2023) вчиняв активні дії, спрямовані на те, щоб вплинути на його позицію як прокурора у кримінальному провадженні. Такий протиправний вплив

адвокат Отрош В.М., на переконання прокурора, вчиняв в Оболонському районному суді міста Києва у ході особистого спілкування з Чумаком М.О. перед судовими засіданнями (25.05.2023, 03.08.2023) та за допомогою месенджера «WhatsApp», шляхом надіслання зі свого номеру мобільного телефону на номер Чумака М.О. повідомлень щодо необхідності підтримання його клопотання (30.12.2022, 03.02.2023, 25.05.2023, 31.07.2023).

Також прокурор Чулак М.О. повідомив Раду прокурорів України про те, що адвокат Отрош В.М., використовуючи повноваження захисника обвинуваченої Степанової О.С., 17.08.2023 року надіслав до Офісу Генерального прокурора, Дніпропетровської обласної прокуратури та Ради адвокатів Дніпропетровської області адвокатський запит з метою отримання стосовно нього інформації та копій документів (про його родинні зв'язки, результати атестації, перебування у відпустках, на лікарняних протягом 2017-2021 років, а також про проведення стосовно Чулака М.О. службових розслідувань). На переконання прокурора Чулака М.О., вищевказані дії адвоката Отроша В.М. вказують на незаконний вплив та тиск у здійсненні повноважень прокурора.

31.10.2023 року адвокат Отрош В.М. направив на адресу Ради прокурорів України письмові пояснення, у яких висвітлив свою позицію щодо безпідставності тверджень, викладених у повідомленні прокурора Чулака М.О.

07.12.2023 року Радою прокурорів України прийнято рішення № 18-нзп-23, яким: 1) встановлено наявність факту загрози незалежності прокурору першого відділу управління захисту інвестицій та запровадження спеціалізації прокурорів Департаменту кримінальної політики та захисту інвестицій Офісу Генерального прокурора Чулаку Максиму Олександровичу за повідомленням від 18.09.2023 внаслідок дій адвоката Отроша Володимира Михайловича (свідectво на право заняття адвокатською діяльністю №1661 від 28.03.2017 видане Радою адвокатів Полтавської області); 2) про прийняте рішення вирішено повідомити Раду адвокатів Луганської області.

В обґрунтуванні вказаного рішення, Рада прокурорів України зазначила, що адвокат Отрош В.М., використовуючи месенджер WhatsApp та шляхом звернення з адвокатським запитом до органів прокуратури та адвокатури, поза межами кримінального провадження № 4201702000000033, вчинив тиск на прокурора Чулака М.О.

Також зі змісту вищевказаного рішення вбачається, що прокурор ініціював перед Радою прокурорів України питання про надання оцінки обґрунтованості і доцільності тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, що застосовується адвокатом, який є процесуальним опонентом такого прокурора, що є неприйнятним, оскільки порушує професійні права такого адвоката і гарантії адвокатської діяльності останнього, становить собою втручання у здійснення адвокатської діяльності та є засобом тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.

Досліджуючи доводи та надані заявником матеріали, Рада адвокатів України встановила, що пропозиція Ради прокурорів України адвокату (захиснику) надати пояснення з питань пов'язаних зі стратегією і тактикою захисту, методів і прийомів адвокатської діяльності створює загрозу порушення принципів незалежності та конфіденційності адвокатської діяльності, а також несе ризик розголошення відомостей, що становлять адвокатську таємницю.

Рада адвокатів України наголошує, що такі дії підривають фундаментальні принципи і засади адвокатської діяльності, закріплені у ч. 1 ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», далі – Закон). Як наслідок, висновок Ради прокурорів України щодо недотримання адвокатом Отрошем В.М. меж обґрунтованої критики прокурора Чумака М.О. нівелює право адвоката на ефективну участь в процесі при здійсненні адвокатської діяльності в суді, оскільки позиція Ради прокурорів України фактично зводиться до того, що захисник повинен бути пасивним і прогнозованим для свого процесуального опонента прокурора та не реагувати на недоліки процесуальної діяльності останнього.

Відповідно ч. 3 до ст. 2 Закону, виключно відповідні органи адвокатського самоврядування у межах своєї компетенції уповноважені здійснювати контроль у сфері забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, у тому числі і шляхом вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів.

Рада прокурорів України не є органом, що уповноважений законом оцінювати якість надання правничої допомоги, надавати висновки щодо обґрунтованості і доцільності тактики, методів, прийомів адвокатської діяльності та реалізовувати функцію суду щодо питання оцінки належності і достатності доказів, які збираються та/або використовуються адвокатом в межах надання правничої допомоги клієнту.

При цьому, посилання прокурора Чумака М.О. в заяві до Ради прокурорів України на те, що адвокатські запити не були пов'язані з наданням допомоги клієнтам у вказаній справі, або ж були методом тиску (впливу/втручання) є перекручуванням реальних обставин та намаганням створити перешкоди у здійсненні адвокатської діяльності і реалізації правової позиції адвоката, сформованої за допомогою відповіді на адвокатський запит.

Посилання Ради прокурорів України на те, що нібито отримана на адвокатський запит інформація не могла бути використана для відводу прокурора, свідчить про те, що вказаний орган перебрав на себе функцію щодо оцінки належності та достатності доказів для цілей вирішення питання про відвід прокурора у судовому процесі, а також порушує засади змагальності кримінального провадження щодо самостійного обстоювання сторонами обвинувачення і захисту правових позицій, прав, свобод і законних інтересів засобами, передбаченими КПК України.

Проаналізовані вище дії прокурора Чумака М.О. та рішення Ради прокурорів України призводять до викривлення змісту і форми кримінального провадження,

дисбалансу у змагальній процедурі, а також спрямовані на зниження якості і ефективності правничої допомоги.

Не можна залишити поза увагою також і невідповідність рішення Ради прокурорів України № 18-нзп-23 від 07.12.2023 року мінімальним загальноправовим стандартам щодо обґрунтованості і вмотивованості рішення як є невід’ємних елементів справедливої правової процедури. Так, зазначене рішення Ради прокурорів України взагалі не містить мотивів відхилення ґрунтовних та детальних аргументів, висловлених адвокатом Отрошем В.М. у своїх письмових пояснення до Ради. Не зважаючи, що такі аргументи адвоката Отроша В.М. і знайшли своє відображення на арк. 5-18 тексту рішення Ради прокурорів України (власне аргументи адвоката складають більшу частину рішення з огляду на загальний обсяг рішення, яке складається із 25 арк.), однак жодне твердження таких аргументів не було враховано, як і не було спростовано Радою прокурорів України при наданні оцінки обставинам, які були предметом розгляду.

Повідомлення прокурора Чумака М.О. та рішення Ради прокурорів України фактично зводяться до незгоди зі стратегією і тактикою, методами і прийомами адвокатської діяльності, однак не містять будь-якого належного і достатнього обґрунтування висловлених у них тверджень, які фактично зводяться до звинувачення адвоката у неправомірному використанні законних засобів захисту.

Таке рішення Ради прокурорів України несе у собі загрозу створення негативної прецедентної практики для фактичного визнання будь-яких законних дій адвоката, що спрямовані на захист інтересів особи у кримінальному провадженні, такими, що нібито створюють загрозу незалежності прокурора. Це, у свою чергу, призведе до того, що будь-які незаборонені законом дії захисника, що спрямовані на посилення змагальної позиції сторони захисту, – будуть безпідставно оцінюватись неуповноваженими на те органами та особами (в першу чергу, які є представниками сторони обвинувачення) як вплив, втручання або тиск на осіб, що здійснюють владні (владно-процесуальні) повноваження.

Статтею 23 Закону встановлено заборони на втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності; вимоги від адвоката, його помічника, стажиста, особи, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об’єднанням, а також від особи, стосовно якої припинено або зупинене право на заняття адвокатською діяльністю, надання відомостей, що є адвокатською таємницею. З цих питань зазначені особи не можуть бути допитані, крім випадків, якщо особа, яка довірила відповідні відомості, звільнила цих осіб від обов’язку зберігати таємницю в порядку, передбаченому законом.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи у відносинах з адвокатами зобов’язані дотримуватися вимог Конституції України та законів України, Конвенції про захист прав людини

і основоположних свобод 1950 року та протоколів до неї, згуду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, практики Європейського суду з прав людини.

Фундаментальним принципом здійснення адвокатської діяльності є незалежність інституту адвокатури та кожного адвоката (ст. 1, 4 Закону). Незалежність адвокатської діяльності забезпечується на законодавчому (національному і міжнародному) та практичному рівнях недопущенням будь-якого втручання, переслідування, насильства стосовно адвоката з боку держави, суспільства, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб.

Позитивним обов'язком держави є створення належних умов для діяльності адвокатури, забезпечення прав адвоката та дотримання гарантій адвокатської діяльності (статті 5, 20, 23 Закону, Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року, Декларація ООН «Про право та обов'язок окремих осіб, груп та органів суспільства заохочувати та захищати загально визнані права людини і основоположні свободи» від 09.12.1998).

Рада адвокатів України як вищий колегіальний орган адвокатського самоврядування, який працює у період між з'їздами адвокатів України, неодноразово вирішувала питання, пов'язані із захистом професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, та сформулила у своїх рішеннях сталу практику, яка є застосовною до обставин, які викладені у зверненні адвоката Отроша В.М. Так, у контексті проаналізованих обставин підлягають застосуванню підходи, сформовані Радою адвокатів України, зокрема, у таких рішеннях:

1) № 121 від 15.11.2019 року «Про розгляд листів з питань щодо порушення гарантій адвокатської діяльності, втручання та перешкод у здійсненні адвокатської діяльності та оплати за організаційно-технічне забезпечення розгляду заяви (скарги) на поведінку адвоката, яка може бути підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності», у якому Рада адвокатів України вказала на недопустимість притягнення до кримінальної чи іншої відповідальності адвоката або погрози застосування відповідальності у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності згідно із законом;

2) № 53 від 03.07.2021 року «Про затвердження роз'яснення щодо вимог до адвокатських запитів», у якому Рада адвокатів України зазначила, що подання адвокатського запиту є професійним правом адвоката, у зв'язку із наданням правової допомоги на підставі договору про надання правової допомоги; адвокат вправі направити адвокатський запит не для задоволення особистих інтересів, а лише в межах виконання договору з клієнтом з метою надання останньому правової допомоги; подавати адвокатські запити з метою одержання консультацій і роз'яснень положень законодавства заборонено, однак жодної обов'язкової вимоги щодо зазначення доцільності, мети отримання необхідної інформації в чинному законодавстві не визначено (абз. 3 ч. 1 ст. 24 Закону); таким чином, у випадку, коли адвокат вважає зазначення інформації щодо доцільності, мети отримання ним

необхідної інформації та копій документів є доречним та необхідним саме у його випадку, додаткове зазначення такої інформації не є заборобою; в свою чергу, мотив, мета та доцільність отримання інформації та копій документів, шляхом направлення адвокатського запиту може стосуватися питань, з яких клієнт звертався за допомогою до адвоката, що в розумінні статті 22 Закону є адвокатською таємницею; вимога надання будь-яких інших документів, окрім ордеру та копії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю – забороняється та є адміністративним правопорушенням;

3) № 63 від 02.08.2022 року «Щодо недопущення порушень права адвоката на ефективну участь в процесі при здійсненні адвокатської діяльності в суді», у якому Рада адвокатів України зазначила, що обсяг процесуальних прав, як можливість реалізації професійних прав адвоката, визначений також нормами КПК України (ст.ст. 42, 46), та кореспондуються із принципом верховенства права (ст. 8 КПК України), який дозволяє адвокату застосовувати методи захисту, які не заборонені законом, при цьому рівність сторін у кримінальному процесі гарантована ст. 10 КПК України; органи державної влади України повинні визнавати і додержуватись принципу забезпечення права на захист; даний принцип є обов'язковою та невід'ємною складовою одного з найважливіших обов'язків, що має гарантувати демократична держава, – справедливе судочинство;

4) № 133 від 16-17.11.2022 року «Щодо можливості подання адвокатом одного адвокатського запиту стосовно кількох клієнтів», у якому Рада адвокатів України зазначила, що подання адвокатом адвокатського запиту є професійним правом адвоката, у зв'язку із наданням правової допомоги на підставі договору про надання правової допомоги та надає адвокату право отримувати на адвокатський запит фактично будь-яку інформацію та документи, необхідні адвокату для надання правової допомоги клієнту;

5) № 18 від 07.03.2023 року «Щодо заходів реагування на факт порушення прав адвоката та гарантій адвокатської діяльності», яким Рада адвокатів України затвердила роз'яснення «Щодо гарантованості права на запит адвоката», у якому зазначила, що гарантованим способом формування правової позиції адвоката є можливість отримання для неї необхідних вихідних даних через інструмент адвокатського запиту, а гарантованими умовами її реалізації – свобода у наданні отриманих у такий спосіб доказів та забезпечення при цьому необхідної змагальності; адвокатський запит у всіх випадках за своїм законодавчо визначеним призначенням, як гарантований інструмент адвокатської діяльності, використовується задля формування та/або реалізації правової позиції адвоката в інтересах клієнта; тобто, адвокатський запит завжди направлений (має бути направлений) на досягнення цілей адвокатської діяльності, яка у даному контексті полягає в забезпеченні у правовий спосіб максимально вигідної правової позиції клієнта; законодавець визначив суб'єктів виконання відповіді на запит адвоката – орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств,

установ, організацій, громадських об'єднань; процесуальний статус таких суб'єктів, їх взаємовідносини з клієнтом, в інтересах якого направляється адвокатський запит, інші обставини відповідних правовідносин для виконання обов'язку надання відповіді на адвокатський запит значення не мають; виконання конституційної функції професійного правознавця адвокатом забезпечено необхідністю виконання ним обов'язку по наданню високопрофесійної правової (правничої) допомоги на засадах, в тому числі, пріоритетності інтересів клієнта; пріоритетність інтересів клієнта, крім іншого, визначає побудову правової позиції, виходячи з направленості на досягнення максимально можливих позитивних правових результатів; гарантованим способом формування такої правової позиції є можливість отримання для неї необхідних вихідних даних через інструмент адвокатського запиту, а гарантованими умовами її реалізації – свобода у наданні отриманих у такий спосіб доказів та забезпечення при цьому необхідної змагальності.

Окрім цього, Радою адвокатів України під час розгляду звернення адвоката Отроша В.М. встановлено, що прокурор відділу ОГП Чумак М.О. та голова Ради прокурорів України Єжов А.В. і його заступник Романов Р.О. (які є прокурорами відділу ОГП та які як члени Ради віддали свої голоси “за” прийняття Радою прокурорів України рішення № 18-нзп-23 від 07.12.2023 року) – є адвокатами, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено. Відомості щодо адвокатів Чумака М.О., Єжова А.В. та Романова Р.О. наявні в Єдиному реєстрі адвокатів України за наступними посиланнями – <https://erau.unba.org.ua/profile/84830>, <https://erau.unba.org.ua/profile/24960> та <https://erau.unba.org.ua/profile/72349>.

Відповідно до ч. 2 ст. 2 Закону, адвокатуру України складають всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність. Відповідно до положень статей 6, 17, 32 Закону, фізична особа має статус адвоката з часу отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю і внесення відомостей про неї до ЄРАУ та до моменту припинення права на заняття адвокатською діяльністю і внесення про це відповідних відомостей до ЄРАУ. Відповідно до ч. 6 ст. 45 Закону, з моменту державної реєстрації Національної асоціації адвокатів України її членами стають всі особи, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю; інші особи стають членами НААУ з моменту складення присяги адвоката України.

Сфера визначених Законом професійних гарантій поширюється на будь яку особу, яка перебуває в статусі адвоката, незалежно від її стану та функцій в конкретних суспільних відносинах і безвідносно до її клієнтів та справ. Одночасно, на адвокатів, у тому числі право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, поширюються не тільки професійні гарантії, а й обов'язки, які походять зі статусу адвоката. А отже, на адвокатів, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, поширюється дія професійних обов'язків, що передбачені Законом, Правилами адвокатської етики, рішеннями органів адвокатського самоврядування та присягою адвоката.

Рада адвокатів України у рішеннях № 74 від 26.02.2016 року «Про затвердження роз'яснення щодо гарантій адвокатської діяльності та окремих умов дисциплінарної відповідальності» та № 126 від 10.06.2016 року «Про затвердження роз'яснення щодо можливості притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності під час зупинення його права на заняття адвокатською діяльністю» зазначила, що наявність у особи статусу адвоката передбачає можливість її притягнення до дисциплінарної відповідальності як адвоката, а зупинення права на заняття адвокатською діяльністю не позбавляє особу статусу адвоката, а отже останній може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених Законом.

Положення п. 1 ч. 1 ст. 21 Закону відносять до основних обов'язків адвоката необхідність дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики.

Відповідно до статті 2 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року від 09.06.2017, зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року від 15.02.2019 року, – дія Правил поширюється на всіх адвокатів України, адвокатів іноземних держав, що внесені до Єдиного реєстру адвокатів України, а також адвокатів України, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено в передбаченому законом порядку.

Положення статті 12 Правил адвокатської етики відносять до основних принципів адвокатської етики – принцип поваги до адвокатської професії, який прямо і безумовно передбачає наступне: всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві; цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших; адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на обмеження незалежності адвокатської професії, честі, гідності та ділової репутації своїх колег, підриєв престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Отже, не зважаючи на перебування Чумака М.О., Єжова А.В. та Романова Р.О. на публічній службі в органах прокуратури, наявний у останніх статус адвокатів покладає на них обов'язок дотримуватись у всіх сферах їх діяльності вимог присяги адвоката, правил адвокатської етики, профільного закону про адвокатуру та рішень органів адвокатського самоврядування, а також не допускати вчинення дій, що спрямовані на приниження авторитету адвокатури, дискредитацію адвокатської професії, конституційної ролі та статусу адвокатів.

Враховуючи наведене, взявши до уваги пропозиції членів Ради адвокатів України, в межах законодавчо визначених повноважень, з метою захисту професійних прав адвокатів та недопущення посягання на них з боку правоохоронних органів, керуючись статтями 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську

діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Засудити та визнати неприпустимим порушення прав адвоката на ефективну участь в процесі при здійсненні адвокатської діяльності в суді, у тому числі шляхом надання неуповноваженими на те законом органами та особами оцінки тактиці, методам і прийомам адвокатської діяльності.

Визнати неприйнятною, незаконною та такою, що порушує права адвокатів і гарантії адвокатської діяльності, практику окремих осіб правоохоронних органів, яка направлена на звуження та обмеження професійних прав адвокатів на їх звернення з адвокатським запитом з метою отримання інформації та копій документів, необхідних адвокату для підготовки правової позиції адвоката у справі, здійснення належного захисту клієнта та посилення змагальної (іншої) правової позиції клієнта.

Нагадати особам, які перебувають на публічній службі та одночасно є адвокатами, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, що на них поширюється дія Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правил адвокатської етики, рішень органів адвокатського самоврядування та Присяги адвоката України.

Акцентувати увагу таких осіб на недопустимість вчинення дій, спрямованих на обмеження незалежності адвокатської професії, честі, гідності та ділової репутації своїх колег, підрив престижу адвокатури та адвокатської діяльності. За вчинення вказаних дій такі особи можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності як адвокати.

2. Доручити Голові Ради адвокатів України, Національній асоціації адвокатів України в межах наданої компетенції звернутись до Офісу Генерального прокурора, Ради прокурорів України та довести інформацію щодо неприпустимості тиску на адвокатів, а також звернути увагу на те, що право офіційного тлумачення Правил адвокатської етики і надання роз'яснень з інших питань щодо адвокатської діяльності належить виключно З'їзду адвокатів України та Раді адвокатів України.
3. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити заявника, а також на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Лідія ІЗОВІТОВА

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

Ігор КОЛЕСНИКОВ